

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004069

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-11-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гоштинар Катерина Сергіївна

2. Kateryna S. Hoshtynar

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-6516-4522

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 226

Назва наукової спеціальності: Фармація, промислова фармація

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фармація, промислова фармація

Дата захисту: 24-12-2025

Спеціальність за освітою: Фармація

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11313

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.52.21, 76.31.29

Тема дисертації:

1. Проспективне фармацевтичне консультування при лікуванні тривожно-депресивних розладів
2. Prospective pharmaceutical counseling in the treatment of anxiety-depressive disorders

Реферат:

1. В дисертаційній роботі розглянуто ліко-пов'язані проблеми при фармакотерапії пацієнтів із тривожно-депресивними розладами та запропоновані підходи до їх мінімізації шляхом проведення проспективного фармацевтичного консультування. Актуальність теми дослідження зумовлена зростанням поширеності серед населення тривожно-депресивних розладів. У пацієнтів із тривожно-депресивним розладом вищий ризик хронізації та нижча ефективність стандартної фармакотерапії, тому для досягнення цілей терапії застосовується індивідуально підібрана стратегія. Наявність у пацієнта коморбідних захворювань серцево-судинної чи ендокринної систем тощо вимагає особливо ретельного підбору антидепресантів, оскільки вони можуть викликати взаємодію лікарських засобів і впливати на функціональні системи організму. В ряді досліджень було показано роль фармацевта в мультидисциплінарній команді при лікуванні пацієнтів із коморбідними станами, тому метою нашого дослідження було оптимізувати фармакотерапію пацієнтів із

тривожнодепресивними розладами шляхом розробки та впровадження алгоритму менеджменту ризиків ліко-пов'язаних проблем із застосуванням проспективного фармацевтичного консультування лікарів.

Завдання дослідження: 1. Встановити частоту та характер ліко-пов'язаних проблем у коморбідних пацієнтів з тривожно-депресивними розладами в умовах стаціонарного лікування. 2. Встановити частоту та характер ліко-пов'язаних проблем у пацієнтів, яким відпускались антидепресанти в аптечних закладах. 3. Визначити характер найбільш значимих ліко-пов'язаних проблем при проспективному фармацевтичному консультуванні лікарів, які призначають антидепресанти пацієнтам із тривожно-депресивними розладами. 4. Розробити алгоритм проспективного фармацевтичного консультування лікарів, які призначають антидепресанти пацієнтам із тривожнодепресивними розладами, та оцінити його ефективність. Предмет дослідження – лікування пацієнтів із тривожно-депресивними розладами. Об'єкт дослідження: проспективне фармацевтичне консультування при лікуванні пацієнтів із тривожно-депресивними розладами.

З урахуванням виявлених тенденцій нами було організовано власне дослідження, яке проводилося в три етапи. На першому етапі дослідження нами проведено ретроспективний аналіз 55 історій хвороб пацієнтів, які знаходились на стаціонарному лікуванні у терапевтичному відділенні багатопрофільної лікарні м. Києва і отримували лікарські засоби для лікування основного соматичного захворювання та лікарські засоби для лікування тривожно-депресивного розладу. Було проведено оцінку частоти та характеру ліко-пов'язаних проблем за міжнародною класифікаційною системою PCNE V9.1. На другому етапі дослідження під час відпуску антидепресантів 50 пацієнтам, які звернулись до аптечного закладу за допомогою розробленого нами чек-листа (уточнювали наявність супутніх захворювань, вживання лікарських засобів, дієтичних добавок та поведінкові чинники ризику), проведено пошук потенційних ліко-пов'язаних проблем. А також на цьому етапі анонімно проанкетовано 103 аптечних працівників для уточнення їх готовності здійснювати фармацевтичне консультування. На третьому етапі проводили проспективне фармацевтичне консультування лікарів-психіатрів під час призначення антидепресантів 25 пацієнтам амбулаторного закладу. Наявність потенційних ліко-пов'язаних проблем встановлювали із застосуванням спеціально розробленого опитувальника (уточнювали наявність супутніх захворювань, вживання лікарських засобів та дієтичних добавок, шкідливі звички тощо). Обробку отриманих даних здійснювали із використанням програмного забезпечення з пакету Microsoft Excel. Рівень статистичної значущості приймався за $p < 0,05$. Результати дослідження. Проведений ретроспективний аналіз виписок пацієнтів із тривожно-депресивними розладами, які лікувались у стаціонарних умовах. Поліфармацію (≥ 5 препаратів на курс лікування) виявлено у 84 % випадків. Кількість ліко-пов'язаних проблем на одного пацієнта склала $3,73 \pm 2,58$; у 42 % виявлено клінічно значущі взаємодії лікарських засобів. Коморбідність зафіксовано у 76 % пацієнтів, а 29 % отримували препарати при наявності обмежень або протипоказань. Серед осіб похилого віку у 47% спостерігалось призначення бензодіазепінів. Виявлено достовірний кореляційний зв'язок між віком пацієнта, кількістю коморбідних станів та кількістю ліко-пов'язаних проблем, зокрема рівнем поліфармації ($r = 0,45-0,48$; $p < 0,05$).

2. The dissertation examines drug-related problems in the pharmacotherapy of patients with anxiety-depressive disorders and proposes approaches to their minimization through prospective pharmaceutical counseling. The relevance of the research topic is determined by the increasing prevalence of anxiety-depressive disorders among the population. Patients with anxiety-depressive disorder have a higher risk of chronicity and lower effectiveness of standard pharmacotherapy; therefore, an individually tailored strategy is applied to achieve therapeutic goals. The presence of comorbid cardiovascular or endocrine diseases, among others, requires particularly careful selection of antidepressants, as they may cause drug interactions and affect the functional systems of the body. Several studies have demonstrated the role of pharmacists in multidisciplinary teams in the treatment of patients with comorbid conditions. Therefore, the aim of our research was to optimize the pharmacotherapy of patients with anxiety-depressive disorders by developing and implementing a risk management algorithm for drug-related problems using prospective pharmaceutical counseling of physicians. Research Objectives: 1. To determine the prevalence and nature of drug-related problems in comorbid patients with anxiety and depressive disorders undergoing inpatient treatment. 2. To identify the prevalence and nature of drug-related problems among patients

receiving antidepressants from pharmacy institutions. 3. To characterize the most significant drug-related problems identified during prospective pharmaceutical consultations with physicians prescribing antidepressants to patients with anxiety and depressive disorders. 4. To develop an algorithm for prospective pharmaceutical consultation for physicians prescribing antidepressants to patients with anxiety and depressive disorders, and to evaluate its effectiveness. Subject of the Study. Pharmacotherapy of patients with anxiety and depressive disorders. Object of the Study. Prospective pharmaceutical consultation in the treatment of patients with anxiety and depressive disorders. Considering the identified trends, we organized our own study, which was conducted in three stages. At the first stage, a retrospective analysis of 55 medical records of patients who were hospitalized in the therapeutic department of a multidisciplinary hospital in Kyiv and received medications for the treatment of the primary somatic disease as well as drugs for the treatment of anxiety-depressive disorder was carried out. The frequency and nature of drug-related problems were assessed using the international classification system PCNE V9.1. At the second stage of the study, during the dispensing of antidepressants to 50 patients who visited a pharmacy, a specially developed checklist was used to identify potential drug-related problems (clarifying the presence of comorbidities, use of medications, dietary supplements, and behavioral risk factors). Additionally, at this stage, 103 pharmacy workers were anonymously surveyed to assess their readiness to provide pharmaceutical counseling. At the third stage, prospective pharmaceutical counseling was conducted for psychiatrists during the prescription of antidepressants to 25 patients in an outpatient setting. The presence of potential drug-related problems was determined using a specially developed questionnaire (clarifying the presence of comorbidities, use of medications and dietary supplements, harmful habits, etc.). The collected data were processed using Microsoft Excel software. The level of statistical significance was accepted at $p < 0.05$. Research Results. A retrospective analysis was conducted on discharge summaries of patients with anxiety-depressive disorders who received inpatient treatment. Polypharmacy (≥ 5 medications per treatment course) was identified in 84% of cases. The average number of drug-related problems per patient was 3.73 ± 2.58 ; clinically significant drug interactions were found in 42% of cases. Comorbidity was recorded in 76% of patients, and 29% received medications despite existing restrictions or contraindications. Among elderly individuals, benzodiazepine prescriptions were observed in 47% of cases. A statistically significant correlation was found between patient age, number of comorbid conditions, and number of drug-related problems, particularly the level of polypharmacy ($r = 0.45-0.48$; $p < 0.05$).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- "Hoshtynar, K., Khaitovych, M., (2025). PROSPECTIVE PHARMACEUTICAL COUNSELING IN THE TREATMENT OF PATIENTS WITH ANXIETY AND DEPRESSIVE DISORDERS. *Social Pharmacy in Health Care*. – 2025. – Vol. 11, No. 3. <https://doi.org/10.24959/sphhcj.25.362> WITH ANXIETY AND DEPRESSIVE DISORDERS. *ScienceRise: Pharmaceutical Science*, 4 (56), 56–64. <https://doi.org/10.15587/2519-4852.2025.338127>"
- Hoshtynar, K., Khaitovych, M., Kryvanych, O., & Potaskalova, V. (2025). Drug-related problems in comorbid patients with anxiety-depressive disorders. *ScienceRise: Pharmaceutical Science*, (4 (56), 56–64. <https://doi.org/10.15587/2519-4852.2025.338127>
- Гоштинар, К., & Хайтович, М. (2025). Проспективне фармацевтичне консультування при лікуванні тривожно-депресивних розладів (Огляд літератури). *Сімейна Медицина. Європейські практики*, (2), 122–128. <https://doi.org/10.30841/2786-720X.2.2025.332017>
- Chertkova O, Hoshtynar K. Pharmacist's readiness to manage risks of drug-related problems associated with escitalopram therapy (according to survey data). *USMYJ [Internet]*. 2025Sep.29 [cited 2025Oct.24];157(3):155-

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0123U101928

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хайтович Микола Валентинович
2. Mykola V. Khaitovich

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6412-3243

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Суріков Олександр Олександрович
2. Oleksandr O. Surikov

Кваліфікація: д.фарм.н., професор, 15.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5028-2112

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010936

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Наталя Олександрівна

2. Natalia O. Tkachenko

Кваліфікація: д. фармацев. н., професор, 15.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8566-5938

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: пр-т Маяковського, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чабан Олег Созонтович

2. Oleh S. Chaban

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9702-7629

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шолойко Наталія Василівна

2. Nataliya V. Sholoiiko

Кваліфікація: к.фарм.н., доц., 15.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5083-7218

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Хаустова Олена Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Хаустова Олена Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна